Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Vår dato: 12.07.2021
Vår ref: 2021/3297
Dykkar dato: «REFDATO»
Dykkar ref: «REF»

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»
«KONTAKT»

Saksbehandlar, innvalstelefon
Pernille Stordal Rønning, 71 25 84 83

Løyve til felling av skadegjerande jerv - Fjord kommune

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal viser til søknad oversendt frå Fjord kommune 12.07.2021, som på vegne av Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem søker om skadefellingsløyve på jerv. Vi viser også til samtalar 12.07.2021 med Charles Tøsse i Fjord kommune.

Med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 13, gir Statsforvaltaren i Møre og Romsdal Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem løyve til skadefelling av ein jerv i tidsrommet frå og med 12.07.2021 til 19.07.2021 kl. 12.00.

Fellingsløyvet gjeld innanfor Fjord kommune, avgrensa til beiteområdet nytta av Valldal og Fjørå beitelag. Det er gitt vilkår om at fellingsforsøk skal konsentrerast til nærområdet til der jerven har tatt sau og der jerven er observert i Steindalen. Statsforvaltaren har lagt særleg vekt på potensialet for skade i området. Talet på beitedyr er høgt, det er tidleg i sesongen, det er funne fleire kadaver trass fellingsinnsats, og det var høge tap førre sesong. Fellingsløyvet er gitt for å hindre vidare skade på sau.

Nærare vilkår følgjer av dette brevet.

Bakgrunn
Fjord kommune søker på vegne av Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem om løyve til felling av jerv i e-post 12.07.2021. Fellingsløyve av 07.07.2021 til Fjord kommune gjekk ut 12.07.2021 kl. 1200. Etter ei vurdering av ressurssituasjonen er kommunen og dyreeigarar komme til at fellingsløyvet blir omsøkt i privat regi. Dette inneber at fellingsforsøket ikkje blir gjennomført av det kommunale fellingslaget, men dyreeigar og deira tilsynspersonell kan gå bevæpna tilsyn og felle jerv om dei kjem i posisjon til det.

Sidan 07.07. har det vore ut personell frå kommunen sitt skadefellingslag dagleg. Statsforvaltaren har ikkje mottatt informasjon om ev. observasjonar i den samanheng. Det er funne

to nye lam som er antatt sikkert (skadedato 07.07-08.07) og dokumentert (skadedato 11.07) tatt av jerv. Frå før er det funne eitt lam, og eit direkte angrep på sau med lam vart avverga av tilsynet 06.07. Med bakgrunn i dette meiner kommunen og dyreeigarane at det er ein pågåande skadesituasjon. Tida på året gjer at det ikkje er mogleg å tidlegsanke sauen for å unngå ytterlegare skade.

I nærliggande fjellområde er det funne eit lam tatt av jerv 07.07 i Litlhånådalen i Rauma kommune. Natt til 07.07.2021 var det også ein konfrontasjon mellom jerv og vaktarhund i området. Det er ikkje søkt om skadefellingsløyve i dette beiteområdet.

Juridisk grunnlag
Det rettslege grunnlaget for avgjerda er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 andre ledd bokstav b), og § 77, jf. Forskrift 18. mars 2005 nr. 42 om forvaltning avrovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 13.

Naturmangfaldlova § 18 (annet uttak av vilt og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):
«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (…) b) for å avvergeskade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (…) Vedtak etter første ledd bokstava til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (…)»

Rovviltforskrifta § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
«Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

a. Områdets betydning som beitemark
b. Skadens omfang og utvikling
c. Potensialet for fremtidige skader
d. Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemtetyper dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak av 23. april d.å. fastsett ein kvote på 5 betinga skadefellingsløyve på jerv i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) frå 1. juni 2021 – 15. februar2021. I vedtaket står det mellom anna følgjande om skadefelling av jerv: *«Bestanden ligger over bestandsmålet på 10 ynglinger per i dag (tre års gjennomsnittet er 17,3 ynglinger). Terskelen for å tillatefelling av skadegjørende jerv skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein»*

Statsforvaltaren sin vurdering
Etter naturmangfaldlova (nml) § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald skal bli ivaretatt på lang sikt og at artane skal kunne førekomme i levedyktige bestandar i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel vegast opp mot andre viktige

samfunnsinteresser, jf. § 14. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Etter rovviltforliket punkt 2.2.19 skal soneinndelinga forvaltast tydeleg. Dette er klårgjort i brev av 28.april 2014 frå Klima- og miljøvernministeren til fylkesmennene og rovviltnemndene og i brev av 21. mai 2014 frå Klima- og miljøverndepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) til rovviltnemndene, med kopi til fylkesmennene. I område som i forvaltningsplanen er definert som yngleområde for rovvilt skal terskelen for skadefelling vere høg. I rovviltprioriterte område skal beitenæringa tilpasse drifta til at det skal vere rovvilt i området.

Det følgjer av rovviltforskrifta § 9, at statsforvaltaren skal vurdere den konkrete situasjonen opp motfølgjande fire kriterium; området sin verdi som beitemark, omfang og utvikling av skadane, potensialet for framtidige skader og moglegheiter for å gjennomføre førebyggande tiltak. I brev av 9.juli 2014 har klima- og miljøvernministeren gjeve nærare føringar for vurderingar av vilkår for skadefelling, og omgrepet skadepotensiale.

Sonefordelinga mellom jerveprioriterte og beiteprioriterte område skal forvaltast tydeleg, og det skal vere ein høg terskel for å gje skadefellingsløyve i jerveprioritert område. Det aktuelle beiteområdet ligg innafor jerveprioritert område, der ein skal prioritere å setje inn førebyggande tiltak.

Skadefelling er eit verkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjonar som kan oppstå, og skal berre setjast i verk om det ikkje finst anna tilfredsstillande løysing. Løyve for skadefelling skal rettast mot bestemte skadesituasjonar, og skal avgrensast i tid og rom. Skadefelling skal ikkje nyttast som eit bestandsregulerande tiltak.

Utmarksbeitet i Steindalen har stor verdi for beitebrukarane. Det er dokumentert tap til jerv av tre lam og avbrote eit direkte angrep i eit beiteområde med årvisse tap av sau til jerv. Det er godt tilsyn i området og beitebrukarane har gått tilsyn jamleg for å halde oppsyn med situasjonen. Tilsynet har i tillegg inntrykk av at det manglar lam, men det er vanskeleg å få full oversikt da søyene ikkje går med lamma til ei kvar tid. Vi legg til grunn at det no vert satt inn ressursar for å få betre oversikt over situasjonen. Tilsynet avverga 06.07.21 eit angrep på sau ved å jage vekk jerven. Jerven var vanskeleg å jage vekk og ho var om lag 5 meter frå jerven før den gav opp. Delar av episoden er filma og oversendt oss. Vi legg vekt på denne situasjonen, tida på året samt dokumentert skade og tapa i førre beitesesong i vår vurdering av skadefellingsløyve. Det at jerven var observert jagande på sau og at den var vanskeleg å skremme frå, i tillegg til ny dokumentert skade, gjer at statsforvaltaren vurderer at det er ein pågåande skadesituasjon.

Skaden i år har oppstått tidlegare på året enn i tidlegare år og sauane hadde ei knapp veke på beite før det vart dokumentert tap til jerv. Vanlegvis kjem tapa til jerv seinare i sesongen. Førre sesong var det seinare beiteslepp i området og tilgrensande område grunna klimatiske forhold. Det oppstod også i fjor skade kort tid etter slepp og skadesituasjonen heldt fram gjennom sesongen med fleire tap og forsøk på felling. I år blei dyra sendt på beite tidlegare og skaden har igjen oppstått kort tid etter slepp. Statsforvaltaren er uroa for at situasjonen no kan utvikle seg på same vis som førre sesong og at potensialet for ytterlegare skade og store tap er stort.

Med bakgrunn i dei dokumenterte jerveskadane, observasjonar gjort av tilsyn og tapssituasjonen i fjor, ventar vi at det vil oppstå ytterlegare tap til jerv i desse beiteområda dei komande vekene. Iverksetjing av tidleg nedsanking som skadeførebyggande tiltak er mindre aktuelt som tiltak på

denne tida av året, og vil berre vere ei nødløysing dersom tapa blir ekstra store framover mot hausten, og andre verkemiddel ikkje kan ventast å ha effekt. Vilkåra i rovviltforskrifta § 9 for å gje skadefellingsløyve er til stades.

Sjølv om det er vanskeleg å lukkast med felling av jerv på barmark, finn vi at skadesituasjonen gjer at det er rett å prøve å felle jerv tett på der jerven er observert i angrep på sau og der det er funne kadaver i år.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggast til grunn som retningslinjer ved offentlegmyndigheitsutøving. Offentlege vedtak som kan påverke naturmangfaldet skal så langt det er rimeleg vere tufta på vitskapleg kunnskap om artar sin bestandssituasjon samt effekt av påverknad, jf. § 8.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er i rovviltforskrifta § 3 fastsett til 39 årlege ynglingar. Bestandsmålet er vidare fordelt på fem av åtte forvaltningsregionar for rovvilt, jf. rovviltforskrifta § 4. I rovviltregion 6 er det mål om 10 årlege ynglingar. Dei fylkesvise bestandsmåla går fram av forvaltningsplanen, og er i Møre og Romsdal på 3 tre årlege ynglingar. Alle ynglingar skal telje med i vurderinga av om bestandsmåla er oppnådd, uavhengig av om dei er innanfor eller utanfor forvaltningsområdet. Målsettinga er likevel å oppnå bestandsmåla innanfor forvaltningsområdet for jerv i Sunndalsfjella og Reinheimen.

Rovbase viser at det hittil i år er påvist 14 ynglingar av jerv i region 6. Fem av ynglingane er registrert i Møre og Romsdal, tre innanfor forvaltningsområdet for jerv og to utanfor. Bestandsmålet for både rovviltregionen og fylket er nådd. Gjennom statusrapportar frå Rovdata og informasjon frå det nasjonale overvakingsprogrammet for rovvilt har vi god kunnskap om jervebestanden og den samla belastninga jervebestanden er utsett for, jf. naturmangfaldlova §§ 8 og 10. Føre var- prinsippet i § 9 vert difor tillagt lita vekt i denne saka.

Rovviltnemnda har for den kommande lisensfellingsperioden fastsett ei kvote på totalt 7 jervar i Møre og Romsdal, 2 innanfor forvaltningsområdet og 5 utanfor. Ei eventuell skadefelling av jerv før lisensjakta startar 10. september vil gi tilsvarande fråtrekk i kvota for lisensfellingsperioden. Statsforvaltaren legg difor til grunn at fellingsløyve på ein skadegjerande jerv i forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal ikkje vil verke inn på overlevinga til den sørvestlege jervebestanden i Norge (nml § 10). Erfaringane frå lisensfellingsperioden og frå forsøk på felling av skadegjerande jerv i beitesesongen viser også at det er vesentleg større utteljing under lisensfellinga enn det som er tilfelle ved forsøk på felling av skadegjerande jerv i beitesesongen.

Vi oppfordrar til tett oppfølging av situasjonen og at innmelding av eventuelle skader og/eller kadaver får prioritet. Vi oppfordrar vidare til at tilsynet følgjer opp fargekoda søyer for å fange oppeventuelt manglande lam, slik at ein får god oversikt over eventuelle tap. Nye observasjonar og kadaverfunn er viktige for vurdering av tiltak.

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77; jf. §§ 1,3, 9 og 13 i rovviltforskrifta av 18.03.2005, gir statsforvaltaren Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem fellingsløyve på ein (1) skadegjerande jerv. Tilsynspersonell som fører tilsyn på oppdrag frå desse kan felle jerv på deira vegne.

Statsforvaltaren innvilgar ikkje jegerløn (§ 9a i rovviltforskrifta).

Følgjande vilkår er knytt til iverksetjing av fellingsløyvet:

a. Fellingsløyvet gjeld frå 12.07.2021 til 19.07.2021 kl. 12.00.
b. Fellingsløyvet gjeld innafor Fjord kommune, avgrensa til beiteområda nytta av Valldal og Fjørå beitelag. Fellingsforsøket skal gjennomførast tett på der det er dokumentert at jerven har valda skade i år.
c. Fellingsløyvet vert gitt til Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem, som er ansvarleg for fellingsforsøket.
d. Jervetispe i følgje med ungar er unnateke frå fellingsløyvet.
e. Aktuelle tilsynspersonar som fører tilsyn på oppdrag frå Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem er meldt inn til Statsforvaltaren. Endringar skal meldast inn til Statsforvaltaren før nytt tilsynspersonell kan delta i fellingsforsøket. Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem er ansvarleg for at alle som fører bevæpna tilsyn er kjent med vilkåra i dette vedtaket.
f. Bevæpna tilsynspersonell skal vere registrert som lisensjegerar, jf. Forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, av 22. mars 2002, §§ 13 og 14.
g. Det skal berre nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstiller krava til jakt på jerv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.
h. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldast til Statsforvaltaren på telefonnummer 9092 6016 og til Statens naturoppsyn.
i. Dersom jerv vert skadeskoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogeleg. Skyttar pliktar å forvisse seg om påskote dyr er truffe eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald underrette Statsforvaltaren og næraste politimynde (tlf: 02800). Statsforvaltaren avgjer vidare gjennomføring og avslutting av ettersøk. Dei som har deltatt i fellingsforsøket skal bistå forvaltningsmynde eller politimynde i det vidare ettersøket.
j. Jerv felt i medhald av dette løyvet er viltfondet sin eigedom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger vise fram felt dyr for SNO for kontroll og prøvetaking så snart som råd etter felling. Jeger skal kunne påvise fellingsstad dersom SNO, politi eller Statsforvaltaren ber om det.
k. Felling og forsøk på felling etter dette løyvet kan gjennomførast uavhengig av grunneigar sin jaktrett, jf. viltloven § 35.
l. Det er krav til rapportering knytt til skadefellingsforsøket. Tone Grønningsæter og Hans Martin Gjedrem skal utarbeide ein tilsyns-/fellingslogg som skal registrerast i Miljøvedtaksregisteret etter at skadefellingsløyvet er utgått, jamfør rettleiar M-1440|2019. Sluttrapport skal vere levert seinast **20. august 2021.**

Klage

Dette vedtaket kan klagast på innan 3 veker etter at melding om vedtaket er motteke eller gjort tilgjengeleg i Miljøvedtaksregisteret, jf. forvaltningslova kap. IV, §§ 28 og 29. Ei eventuell klage må grunngjevast og skal stilast til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, men sendast til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, postboks 2520, 6404 Molde.

Alle vedtak som gjeld felling av freda rovvilt blir gjort tilgjengeleg på www.miljovedtak.no. Ein kvar kan fortløpande følgje med på vedtak som gjeld felling av freda rovvilt, ved å abonnere på vedtaka (e-postvarsling).

Med helsing

Bjarne Otnes (e.f.)
fagleiar

Pernille Stordal Rønning
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag	**Postboks 2600**	**7734**	**STEINKJER**
Statens naturoppsyn	**Postboks 5672 Sluppen**	**7485**	**TRONDHEIM**
Fjord kommune	**Olavsgata 10**	**6210**	**VALLDAL**

Mottakere:

Tone Grønningsæter	**Grønningsæter 116**	**6210**	**VALLDAL**
Hans Martin Gjedrem	**Valldalsvegen 1844**	**6210**	**Valldal**